

بررسی رابطه بین خشکسالی اقلیمی و خشکسالی هیدرولوژیکی (منابع آب زیرزمینی)

(مطالعه موردی: دشت الشتر - استان لرستان)

محسن یوسفی^۱، ربابه پورشرعیاتی^۲، علی طالبی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی دانشگاه یزد

۲- کارشناس ارشد آبخیزداری دانشگاه یزد

۳- استادیار دانشکده منابع طبیعی دانشگاه یزد

Mohsenyosefi67@gmail.com

چکیده

کشور ایران به دلیل قرار گرفتن در اقلیم خشک و نیمه خشک با کمبود باران و خشکسالی های زیادی روبه رو شده است. به منظور مدیریت مناسب منابع آب، محصولات کشاورزی و پایین آوردن خسارات بلایای طبیعی، زمان وقوع و مدت خشکسالی با شاخص های مناسب تعیین شود. شاخص های مختلفی برای تعیین خشکسالی با استفاده از پارامترهای مختلف در جهان ارائه شده است که هر کدام در اقلیم های متفاوت جواب مناسب تری ارائه داده اند. در این مقاله برآن شدیم شاخص GRI که یک شاخص خشکسالی آبهای زیرزمینی است با شاخص SPI که از میزان بارندگی استفاده کرده و میزان خشکسالی را تعیین می کند، مقایسه شود و مناسب ترین SPI (۲۴، ۱۲، ۹، ۶، ۳ و ۴۸ ماهه) در منطقه مورد مطالعه تعیین شد. نتایج در این مطالعه نشان داد که SPI چهار و هشت ماهه با شاخص GRI تطابق بیشتری داشته و در تعیین خشکسالی در هر سه چاه مورد مطالعه جواب مناسب تری ارائه شده است. از ۱۳ چاه موجود در دشت الشتر، چاه شماره ۴ (ده آقا) با بیشترین افت، چاه شماره ۶ (کبودیان) با افت متوسط و چاه شماره ۱۱ (ده رحم) با کمترین افت انتخاب شد. از میان سه چاه مورد مطالعه، چاه شماره ۶ (کبودیان) با افت متوسط سطح آب زیرزمینی تطابق بیشتری با شاخص SPI ارائه شده است. برای بررسی مناسبتر شاخص های مذکور تاخیرهای مختلفی صورت گرفت نتایج نشان دادند که وقتی خشکسالی اقلیمی (هواشناسی) رخ می دهد اثر آن بر افت سفره آب زیرزمینی به طور متوسط در ۳ سال آینده قابل مشاهده می باشد.

کلمات کلیدی: خشکسالی، SPI، GRI، الشتر